

Верховний
Суд
Касаційний господарський суд

Окремі питання застосування положень ГПК України

Стаття 296. Закриття касаційного провадження

Які процесуальні дії має вчинити суд касаційної інстанції, якщо після відкриття касаційного провадження буде встановлено, що викладений у постанові Верховного Суду висновок щодо застосування норми права, на який посилався скажчик у касаційній скарзі, стосується правовідносин, які не є подібними?

- ❖ Право на касаційне оскарження не є безумовним, а тому встановлення законодавцем процесуальних фільтрів доступу до касаційного суду не є обмеженням в отриманні судового захисту, оскільки це викликано лише особливим статусом Верховного Суду, розгляд скарг яким покликаний забезпечувати сталість та єдність судової практики, а не можливість проведення "розгляду заради розгляду".
- ❖ Підстави касаційного оскарження судових рішень викладені в ч. 2 ст. 287 ГПК України. До них належить, зокрема, така підстава: якщо суд апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні застосував норму права без урахування висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Верховного Суду, крім випадку наявності постанови Верховного Суду про відступлення від такого висновку (п. 1 ч. 2 згаданої статті).
- ❖ Подібність правовідносин означає, зокрема, тотожність об'єкта та предмета правового регулювання, а також умов застосування правових норм (часу, місця, підстав виникнення, припинення та зміни відповідних правовідносин). Зміст правовідносин з метою з'ясування їх подібності в різних рішеннях суду касаційної інстанції визначається обставинами кожної конкретної справи.
- ❖ При цьому під судовими рішеннями у справах зі спорів, що виникли з подібних правовідносин, слід розуміти, зокрема, такі, в яких аналогічними є предмет спору, підстави позову, зміст позовних вимог та встановлені фактичні обставини, а також відбувається однакове матеріально-правове регулювання спірних відносин. З'ясування подібності правовідносин у рішеннях суду (судів) касаційної інстанції визначається з урахуванням обставин кожної конкретної справи.

- ❖ Згідно з п. 5 ч. 1 ст. 296 ГПК України якщо після відкриття касаційного провадження на підставі п. 1 ч. 2 ст. 287 цього Кодексу судом встановлено, що висновок щодо застосування норми права, який викладений у постанові Верховного Суду та на який посилався скаржник у касаційній скарзі, стосується правовідносин, які не є подібними, то суд касаційної інстанції закриває касаційне провадження.
- ❖ Отже, якщо наведена скаржником підстава касаційного провадження, передбачена п. 1 ч. 2 ст. 287 ГПК України, не отримала підтвердження після відкриття касаційного провадження, то суд касаційної інстанції повинен закрити касаційне провадження.

Верховний
Суд
Касаційний господарський суд

СУДОВА ПРАКТИКА

Постанова КГС ВС від 15.07.2020 у справі № 905/204/18

